

Zápis o obhajobě doktorské dizertační práce

Datum: 24.1. 2017

Jméno: JUDr. David Falada

Téma: Význam formalizace konceptu římského občana pro vývoj římského práva

Přítomni: prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., předseda komise, doc. JUDr. Miroslav Černý, Ph.D., prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera, členové, doc. JUDr. Michaela Židlická, Dr., doc. JUDr. Petr Bělovský, Dr., oponenti, prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc., školitel

Host: doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc.

Předsedající prof. Kuklík přivítal přítomné členy komise a uchazeče dr. Faladu, člena Katedry právních dějin. Doktorand představil svou práci, která byla publikována v nakladatelství Auditorium. V úvodním slově se zmínil o průběhu svého doktorského studia a seznámil komisi s pojetím a rozsahem své dizertační práce. Věnoval se kontextu společenských procesů problematiky v historických, náboženských a sociologických souvislostech, včetně soudobé regionalistiky a geopolitických a teritoriálních vlivů.

První oponentka doc. Židlická doporučila práci k obhajobě. Ocenila přístup doktoranda, který přesahuje standardní pohled na vývoj římského práva a svědčí o jeho hluboké znalosti antické literatury. Pochválila širší použité prameny, včetně odborné literatury novodobé. Oponentka upozornila také na aktuální dopad tématu na superobčanství v Evropě a význam Caracallova Constitutio Antoniana z roku 212.

Druhý oponent doc. Bělovský rovněž doporučil práci k obhajobě. Oponent uvedl, že práce je velmi originálním zamyšlením nad kulturními, etnickými a náboženskými aspekty vývoje identity římské společnosti. Oponent zmiňuje tezi doktoranda o komplexním procesu při formování římského „národa“ a vybízí k otázce, do jaké míry lze příslušníky starověké římské obce vnímat jako „národ“ v moderním slova smyslu. Obrat doktoranda „superstátní příslušnost“ považuje oponent za vhodný námět k diskusi. Dále oponuje doc. Bělovský doktorandovo pojetí římského občanství a zdůrazňuje, že dnes (mj. pod vlivem národních států) chápeme tento institut odlišně. Připomíná, že autor opomíjí také právo *ius migrandi* a zdůrazňuje význam *lex Iulia de civitate Latinis et sociis danda* a *lex Plautia Papiria de civitate sociis danda*, kterými bylo *de jure* i *de facto* uděleno římské občanství všem obyvatelům.

Oponent reagoval na připomínky a otázky oponentů. Zejména se věnoval dotazům položeným v posudku dr. Belovského. Uvedl, že udělení římského občanství na základě Caracallova Constitutio Antoniana představovalo pokus

přetavit superstát ve stát, což ve skutečnosti vedlo kontraproduktivně k decentralizaci.

Ve všeobecné rozpravě vystoupil prof. Tretera a připomněl význam římského občanství v období sv. Pavla (r. 50 – 60) ve srovnání k období Caracalova Constitutio Antoniana z roku 212 a následně pak v letech 250 za doby pronásledování křesťanů. Dále prof. Skřejpek vyzvedl práci jako ojedinělou a ocenil snahu doktoranda o hledání východisek určitých právních procesů. Doc. Černý konstatoval, že práce předkládá pojem národ z pohledu klasických římských právníků. Na závěr vystoupili doc. Bělovský a prof. Kuklík k problematice definice pojmu národa obecně.

V neveřejné části obhajoby proběhlo tajné hlasování s jednoznačně kladným výsledkem (6/0).

Zapsala: Alexandra Hochmanová